TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2026. gada 12. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 49. pants – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Piemērošanas joma – Saimnieciskā darbība – Profesionālo kvalifikāciju atzīšana – Direktīva 2005/36/EK – 53. pants – Valodu zināšanas – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru privātā izglītības iestādē nodarbinātiem pedagogiem un administratīvā personāla locekļiem, kas regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, paredzēta prasība par oficiālās valodas prasmi – LES 4. panta 2. punkts – Dalībvalsts nacionālā identitāte – Dalībvalsts oficiālās valodas aizsardzība un lietojuma veicināšana – Privāta izglītības iestāde, kas īsteno starptautiskas izglītības programmas – Nepieciešamības nosacījums – Samērīguma princips – Tāda prasība par oficiālās valodas prasmi, kas neietver iespēju paredzēt izņēmumus vai atvieglojumus

Lietā C-48/24

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) iesniegusi ar 2024. gada 24. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2024. gada 25. janvārī, tiesvedībā

VšĮ "Vilniaus tarptautinė mokykla"

pret

Valstybinė kalbos inspekcija,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši I. Ziemele, A. Kumins [*A. Kumin*] un S. Žervazonī [*S. Gervasoni*] (referents),

ģenerāladvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Lietuvas valdības vārdā – *K. Dieninis*, *S. Grigonis* un *V. Kazlauskaitė-Švenčionienė*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

– Latvijas valdības vārdā – J. Davidoviča, K. Pommere un S. Zābele, pārstāves,

– Nīderlandes valdības vārdā – *E. M. M. Besselink* un *M. K. Bulterman*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *L. Armati*, *G. Meeßen* un *A. Steiblytė*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 10. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 49. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV 2005, L 255, 22. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Direktīvu 2013/55/ES (OV 2013, L 354, 132. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2005/36"), 53. pantu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *VšĮ "Vilniaus tarptautinė mokykla"* (Viļņas Starptautiskā skola; turpmāk tekstā – "*VTM*") un *Valstybinė kalbos inspekcija* (Valsts valodas inspekcija, Lietuva; turpmāk tekstā – "*VKI*") par *VTM* noteikto prasību nodrošināt, ka tās pedagogi un administratīvais personāls nokārto pārbaudījumu, kas apliecina noteiktu lietuviešu valodas prasmes līmeni.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/55/ES (2013. gada 20. novembris), ar ko groza Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI regulu) (OV 2013, L 354, 132. lpp.), 26. apsvērums formulēts šādi:

"Direktīvā 2005/36/EK jau ir noteikts, ka profesionāļiem jābūt vajadzīgajām valodas prasmēm. Minētā pienākuma piemērošanas pārskatīšana ir atklājusi, ka ir jāprecizē kompetento iestāžu un darba devēju loma, jo īpaši nolūkā nodrošināt labāku pacientu drošību. Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai pēc profesionālās kvalifikācijas atzīšanas veikt valodas pārbaudes. Profesijās, kuras skar pacientu drošību, ir īpaši svarīgi piemērot valodas pārbaudes saskaņā ar Direktīvu 2005/36/EK, pirms profesionālis sāk darbību profesijā uzņēmējā dalībvalstī. Tomēr valodas pārbaudēm vajadzētu būt saprātīgām un nepieciešamām konkrētajās profesijās, kā arī to mērķim nevajadzētu būt citu dalībvalstu profesionāļu izslēgšanai no uzņēmējas dalībvalsts darba tirgus. [..] Darba devējiem arī vajadzētu būt ievērojamai lomai, lai noteiktu vajadzīgās valodas zināšanas profesionālās darbības veikšanai viņu darbavietās."

4 Direktīvas 2005/36 2. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzēts:

"Šī direktīva attiecas uz visiem dalībvalstu pilsoņiem, kas vai nu kā pašnodarbinātas personas, vai kā darbinieki vēlas veikt darbību reglamentētā profesijā, tostarp brīvajās profesijās, dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņi ieguvuši savu profesionālo kvalifikāciju."

5 Šīs direktīvas 53. panta "Valodu zināšanas" 1.–3. punktā noteikts:

"1. Profesionāļiem, uz kuriem attiecas profesionālo kvalifikāciju atzīšana, ir to valodu zināšanas, kuras nepieciešamas darbības veikšanai attiecīgajā profesijā uzņēmējā dalībvalstī.

2. Dalībvalsts nodrošina, ka pārbaudes, kuras kompetentā iestāde veic vai kuras tiek veiktas šīs iestādes uzraudzībā, lai kontrolētu atbilstību 1. punktā noteiktajam pienākumam, notiek uzņēmējas dalībvalsts vienā oficiālajā valodā vai uzņēmējas dalībvalsts vienā administratīvajā valodā ar noteikumu, ka tā ir arī Savienības oficiālā valoda.

3. Saskaņā ar 2. punktu veicamās kontroles var piemērot, ja veicamā profesionālā darbība skar pacientu drošību. Kontroles var veikt attiecībā arī uz citām profesijām, ja ir nopietnas un konkrētas šaubas par profesionāļa pietiekamām valodas zināšanām attiecībā uz profesionālajām darbībām, ko šis profesionālis plāno veikt.

Kontroles var veikt tikai pēc Eiropas profesionālās kartes izdošanas saskaņā ar 4.d pantu vai pēc profesionālās kvalifikācijas atzīšanas atkarībā no konkrētā gadījuma."

Lietuvas tiesības

Lietuvas Republikas Konstitūcija

6 *Lietuvos Respublikos Konstitucija* (Lietuvas Republikas Konstitūcija) 14. pantā paredzēts, ka Lietuvas Republikas oficiālā valoda ir lietuviešu valoda.

Valsts valodas likums un Dekrēts Nr. 1688

7 1995. gada 31. janvāra *Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas Nr. I-779* (Lietuvas Republikas Likums Nr. I-779 par valsts valodu; *Žin.*, 1995, Nr. 15-344; turpmāk tekstā – "Valsts valodas likums") 2. pantā noteikts:

"Lietuvas Republikas valsts valoda ir lietuviešu valoda."

8 Šī likuma 6. pantā paredzēts:

"Valsts institūciju, iestāžu un dienestu vadītājiem, kā arī ierēdņiem un amatpersonām, policijas, tiesībsargājošo dienestu, sakaru, transporta, veselības un sociālās aizsardzības un citu iedzīvotāju apkalpošanas iestāžu vadītājiem, ierēdņiem un amatpersonām jāprot valsts valoda atbilstoši Lietuvas Republikas valdības noteiktajām valodas prasmes kategorijām."

9 2003. gada 24. decembra *Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo Nr. 1688* (Lietuvas Republikas Valdības Dekrēts Nr. 1688 par valsts valodas prasmes kategoriju apstiprināšanu un piemērošanu; *Žin.*, 2003, Nr. 123-5618) pieņemts, pamatojoties uz Valsts valodas likuma 6. pantu.

10 Šī dekrēta, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem (turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 1688"), 2.–4. punkts formulēts šādi:

"2. Uzdot valsts un pašvaldību institūciju un iestāžu, kā arī valsts vai pašvaldību īpašumā vai līdzīpašumā esošo publisko iestāžu, reģionu attīstības padomju un iedzīvotāju apkalpošanas iestāžu vadītājiem apstiprināt to valsts ierēdņu, valsts amatpersonu un darbinieku amatu sarakstu, kuri strādā saskaņā ar darba līgumu un saņem darba algu no valsts budžeta, pašvaldību budžetiem vai citiem valsts finanšu fondiem un kuriem piemērojamas konkrētas valsts valodas prasmes kategorijas.

3. Ieteikt valsts un pašvaldību uzņēmumu, asociāciju, sabiedrību, iestāžu un organizāciju, izņemot šī dekrēta 2. punktā minētos, vadītājiem noteikt valsts valodas prasmes kategoriju amatiem, kuru darba aprakstā paredzētas funkcijas, kas saistītas ar saziņu ar personām, dokumentu sagatavošanu vai apstrādi, un izveidot šo amatu sarakstu.

4. Noteikt, ka ārvalstniekiem, kuriem Lietuvas Republikā ir vai agrāk bijusi piešķirta pagaidu aizsardzība, valsts valodas prasmes kategorijas attiecībā uz nodarbināšanu netiek piemērotas divus gadus no pagaidu aizsardzības piešķiršanas šīm personām Lietuvas Republikā."

11 Ar Dekrētu Nr. 1688 izveidotā Valsts valodas prasmes kategoriju noteikšanas un to piemērošanas kārtības apraksta 2., 5., 6. un 8. punktā precizēts:

"2. Valsts valodas prasmes kategorija paredzēta personas valsts valodas prasmes novērtēšanai. [..]

[..]

5. Ir noteikti seši lietuviešu valodas prasmes līmeņi (zemākais – A1, augstākais – C2):

[..]

5.3. lietuviešu valodas prasmes līmenis B1 ("Slieksnis") (patstāvīgs lietotājs). Persona spēj saprast runātus un rakstītus tekstus par pazīstamiem tematiem, runāt par dažādiem tematiem, kas saistīti ar ikdienas dzīvi un darbu, aprakstīt pieredzi, notikumus, sapņus, cerības, vēlmes, īsi raksturot iemeslus, paskaidrot viedokļus vai plānus, aizpildīt standarta veidlapas, rakstīt īsus tekstus par tematiem, kas saistīti ar ikdienas dzīvi un darbu, un veidot vienkāršus, saskaņotus tekstus par pazīstamiem vai personu interesējošiem tematiem. Tāpat spēj saprast runāto valodu, rakstītos tekstus un sazināties;

6. Ir noteiktas trīs valsts valodas prasmes kategorijas (zemākā – pamatkategorija, augstākā – trešā kategorija):

[..]

6.2. valsts valodas prasmes otrā kategorija atbilst lietuviešu valodas prasmes līmenim B1 (personas lietuviešu valodas prasmei izvirzītās prasības izklāstītas šī apraksta 5.3. punktā);

[..].

8. Valsts valodas prasmes otro kategoriju piemēro izglītības, kultūras, veselības aprūpes, sociālās aizsardzības un citās jomās strādājošajiem, valsts ierēdņiem un valsts amatpersonām, kam nav nepieciešams izglītības līmenis, kurš ir augstāks par īsā cikla profesionālo augstāko izglītību, līdz 2009. gadam iegūtu profesionālo augstāko izglītību vai līdz 1995. gadam iegūtu speciālo vidējo izglītību, ja, īstenojot savas funkcijas, tiem regulāri jāsazinās ar personām un/vai jāaizpilda dokumentu veidlapas (izņemot pedagogus, kuri māca valsts valodā).”

Izglītības likums un Rīkojums Nr. V-774 par skolotāju kvalifikācijas prasību apraksta apstiprināšanu

12 1991. gada 25. jūnija *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas Nr. I-1489* (Lietuvas Republikas Likums Nr. I-1489 par izglītību; *Lietuvos aidas*, 1991, Nr. 153-0), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem (turpmāk tekstā – “Izglītības likums”), 2. panta 2. punktā paredzēts, ka termins “vispārējā izglītība” attiecas uz pamatizglītības pirmo un otro posmu un vidējo izglītību.

13 Izglītības likuma 48. panta 1. punktā noteikts to personu saraksts, kurām atļauts strādāt pedagoga profesijā, un tā 3. punktā precizēts, ka 1. punktā minētajiem pedagogiem “jābūt izglītības un zinātnes ministra noteiktajai kvalifikācijai”. Šī paša likuma 48. panta 4. punktā paredzēts:

“Persona, kura kādā dalībvalstī vai Šveices Konfederācijā ieguvusi kvalifikāciju, kas atzīta par atbilstošu kvalifikāciju saskaņā ar 2008. gada 3. aprīļa *Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas* [Lietuvas Republikas Likumā Nr. X-1478 par reglamentēto profesiju profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (*Žin.*, 2008, Nr. 47-1747)] noteikto kārtību, un kura atbilst šī panta 1. un 3. punktā noteiktajām prasībām, var strādāt par pedagogu Lietuvā.”

14 Izglītības likuma 72. panta “Ārvalstu un starptautisku organizāciju izglītības programmu īstenošana” 1. un 3. punktā noteikts:

“1. Ārvalstu un starptautisko organizāciju skolas (izņemot augstākās izglītības iestādes) Lietuvas Republikā izveido un darbojas saskaņā ar šajā likumā, Lietuvas Republikas starptautiskajos nolīgumos un citos tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem un procedūrām. Ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmas (izņemot augstākās izglītības studiju programmas) var (pārtraukt) īstenot saskaņā ar valdības noteikto kārtību, saņemot izglītības un zinātnes ministra rakstisku atļauju.

[..]

3. Ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmas Lietuvas Republikas skolās var īstenot valodā, kas nav lietuviešu valoda. Personām, kas Lietuvā pabeigušas ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmas, izsniedz attiecīgo ārvalstu vai organizāciju sertifikātus.”

15 2014. gada 29. augusta *Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras įsakymas Nr. V-774 Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo* (Lietuvas Republikas izglītības, zinātnes un sporta ministra Rīkojums Nr. V-744 par pedagogu kvalifikācijas prasību

apraksta apstiprināšanu; *TAR*, 2014, Nr. 2014-11394) izdots, pamatojoties uz Izglītības likuma 48. pantu. Šī prasību apraksta, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, 7. punktā paredzēts:

"Pedagogiem, kas strādā vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un neformālās izglītības jomā, jāprot lietuviešu valoda, un tās prasmes līmenim jāatbilst [Dekrētā Nr. 1688] apstiprinātajām valsts valodas prasmes kategorijām; [..]."

Dekrēts Nr. 649 par ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmu (izņemot augstākās izglītības studiju programmas) īstenošanas atļaujas piešķiršanas, apturēšanas un anulēšanas kārtības apraksta apstiprināšanu

16 2012. gada 6. jūnija *Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 649 Dėl sutikimo vykdyti užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) išdavimo, galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo* (Lietuvas Republikas Valdības Dekrēts Nr. 649 par ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmu (izņemot augstākās izglītības studiju programmas) īstenošanas atļaujas piešķiršanas, apturēšanas un anulēšanas kārtības apraksta apstiprināšanu; *Žin.*, 2012, Nr. 66-3343), redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, 26. punktā paredzēts:

"26. Atļaujas turētājam, kurš īsteno ārvalsts vai starptautiskas organizācijas izglītības programmu [(turpmāk tekstā – "izglītības programma")], kas minēta šajā atļaujā:

26.1. [..] jāgarantē valsts valodas prasmes atbilstība izglītības un zinātnes ministra apstiprinātajām vispārējām programmām;

26.2. jāgarantē pedagogu un izglītības atbalsta speciālistu iegūtās izglītības un kvalifikācijas atbilstība [izglītības programmā] noteiktajām prasībām;

26.3. jāievēro Lietuvas Izglītības likuma un citu tiesību aktu prasības;

26.4. pēc uzraudzības iestādes pieprasījuma jāiesniedz dokumenti un dati, kas saistīti ar [izglītības programmas] īstenošanu, un jāļauj tos pārbaudīt;

[..]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

17 *VTM*, Lietuvas pilsones dibināta privāta izglītības iestāde, Lietuvā darbojas kopš 2004. gada. Pamatlietas faktu norises laikā 49,96 % tās kapitāldaļu piederēja Somijas pilsonei, 25,02 % – Dānijas pilsonei un 25,02 % – Amerikas Savienoto Valstu valstspiederīgajai.

18 *VTM* saņēma vajadzīgās administratīvās atļaujas, lai angļu valodā īstenotu starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, kā arī Kembridžas starptautiskā padziļinātā līmeņa vidējās izglītības [*Cambridge International AS/A levels*] programmu.

19 2022. gada 19. un 25. maijā *VKI* veica pārbaudi *VTM*, lai noskaidrotu, vai tajā tiek ievērotas Valsts valodas likumā un Dekrētā Nr. 1688 paredzētās prasības. Veicot šo pārbaudi, *VKI* konstatēja, ka 18 *VTM* darbinieki, tostarp direktore, tās vietniece izglītības jautājumos, sociālā pedagoģe un 15 pedagogi nav nokārtojuši valodas eksāmenu par otrajai kategorijai atbilstošu oficiālās valodas prasmi, kā tā definēta Dekrētā Nr. 1688, vai nav iesnieguši prasītos dokumentus. No šiem 18 darbiniekiem 5 bija dalībvalstu pilsoņi, bet pārējie 13 bija trešo valstu valstspiederīgie.

20 Šādos apstākļos ar 2022. gada 26. maija rīkojumu *VKI* noteica *VTM* pienākumu nodrošināt, lai minētie darbinieki šo valodas eksāmenu nokārtotu līdz, vēlākais, 2023. gada 2. februārim; kompetentā iestāde par to bija jāinformē līdz, vēlākais, 2023. gada 9. februārim. *VKI* arī *VTM* darīja zināmu, ka tad, ja atbilstība šīm prasībām netiks nodrošināta, tiks piemērotas sankcijas atbilstoši Lietuvas tiesību aktos paredzētajai kārtībai (turpmāk tekstā – "2022. gada 26. maija rīkojums").

21 *VTM* cēla prasību *Vilniaus apygardos administracinis teismas* (Viļņas Administratīvā apgabaltiesa, Lietuva), lūdzot atcelt 2022. gada 26. maija rīkojumu.

22 Tā kā šī prasība tika noraidīta, *VTM* iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa).

23 Šī tiesa vispirms vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotā situācija ietilpst LESD 49. panta piemērošanas jomā. Šajā ziņā tā norāda – lai gan *VTM* reģistrēta Lietuvā un to dibinājusi Lietuvas pilsone, daļa tās kapitāla pieder citu dalībvalstu, nevis Lietuvas Republikas pilsoņiem. Tā piebilst, ka *VTM* savas mācību programmas īsteno par atlīdzību. Jānorāda arī, ka gadījumā, ja šādai situācijai būtu piemērojams LESD 49. pants, iesniedzējtiesa jautā, vai no Lietuvas tiesiskā regulējuma izrietošo šķērsli brīvībai veikt uzņēmējdarbību attaisno primārs vispārējo interešu apsvērums un vai tas atbilst samērīguma principam, un konkrēti uzsver, ka šajā tiesiskajā regulējumā nav paredzēts neviens izņēmums no tajā noteiktās valodas prasības. Visbeidzot, tā uzdod jautājumu, vai Direktīva 2005/36 ļauj šādu prasību piemērot tādas starptautiskas skolas kā *VTM* personālam, kurš veic darbību reglamentētā profesijā.

24 Šādos apstākļos *Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas* (Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ietilpst valsts tiesībās paredzēta prasība par valsts valodas prasmi, kas piemērojama tādas izglītības iestādes administratīvajiem darbiniekiem un skolotājiem, kuru nodibinājusi privāta fiziska persona un kura īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu un starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, saskaņā ar kuru prasība par valsts valodas prasmi bez izņēmuma attiecas, pirmkārt, uz visiem skolotājiem, kas strādā izglītības iestādē, kuru izveidojusi privāta fiziska persona un kura nodrošina starptautisku vidējās izglītības programmu un starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, un, otrkārt, uz šādas izglītības iestādes administratīvajiem darbiniekiem neatkarīgi no attiecīgās izglītības iestādes darbības īpašajiem apstākļiem?

3) Vai [Direktīvas 2005/36] 53. pants jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, saskaņā ar kuru prasība par valsts valodas prasmi bez izņēmuma attiecas uz visiem skolotājiem, kuri strādā izglītības iestādē, ko nodibinājusi privāta fiziska persona un kas nodrošina starptautisku vidējās izglītības programmu un starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, neatkarīgi no attiecīgās izglītības iestādes darbības īpašajiem apstākļiem?"

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

25 Lietuvas valdība apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams, jo Lietuvas tiesībās nav izvirzīta prasība par lietuviešu valodas prasmi tādas privātas izglītības iestādes kā *VTM* pedagogiem, kuri īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas. Tādējādi iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem neesot nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem un priekšmetu, un Savienības tiesību interpretācija, kas lūgta šajos jautājumos, neesot nepieciešama šīs lietas risinājumam.

26 Šajā ziņā jāatgādina, ka nozīmīguma prezumpciju, kura attiecas uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, ko valsts tiesa uzdevusi atbilstoši pašas noteiktajam tiesiskajam regulējumam un faktiskajiem apstākļiem, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, nevar atspēkot ar argumentiem, ar ko tiek apstrīdēta iesniedzējtiesas sniegtā valsts tiesību interpretācija, jo interpretēt un piemērot šīs tiesības ir tikai pēdējās minētās tiesas kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. septembris, *OTP Bank* un *OTP Faktoring*, C-51/17, EU:C:2018:750, 41. punkts).

27 Turklāt atbildē uz Tiesas 2024. gada 12. decembrī tai nosūtīto lūgumu sniegt informāciju, iesniedzējtiesa, balstoties uz tās valsts tiesību normu detalizētu analīzi, apstiprināja, ka prasība par lietuviešu valodas prasmi attiecas uz visiem tādu izglītības iestāžu kā *VTM* pedagogiem un administratīvo personālu, kas regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm.

28 No tā izriet, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

29 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecināms uz tādas privātas izglītības iestādes situāciju, kura reģistrēta vienā dalībvalstī un kuras kapitāla daļas pieder arī citu dalībvalstu pilsoņiem, gadījumā, kad šī iestāde dalībvalstī, kur tā reģistrēta, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas.

30 Šajā ziņā saskaņā ar LESD 49. panta otrās daļas formulējumu brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver tiesības sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, kā arī dibināt un vadīt uzņēmumus, jo īpaši sabiedrības, kas definētas LESD 54. panta otrajā daļā, ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus saviem pilsoņiem paredz tās valsts tiesību akti, kurā notiek šī uzņēmējdarbība, ņemot vērā šī līguma nodaļu par kapitālu.

31 Iedibinātajā judikatūrā noteikts, ka jēdzienam "uzņēmējdarbība" LESD izpratnē ir ļoti plašs tvērums, kas paredz iespēju vienas dalībvalsts pilsonim pastāvīgi un ilgstoši piedalīties saimnieciskajā dzīvē kādā citā dalībvalstī, kura nav tā izcelsmes valsts, no tā gūstot labumu (spriedums, 2024. gada 4. oktobris, Lietuva u.c./Parlaments un Padome (Mobilitātes pakotne), no C-541/20 līdz C-555/20, EU:C:2024:818, 363. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

32 Šis jēdziens tādējādi nozīmē faktisku saimnieciskās darbības veikšanu, pastāvīgi un uz neierobežotu laiku nodibinoties uzņēmējā dalībvalstī. Tātad tas paredz reālu attiecīgā saimnieciskās darbības subjekta nodibināšanos šajā dalībvalstī un faktisku saimnieciskās darbības veikšanu tajā (spriedums, 2024. gada 4. oktobris, Lietuva u.c./Parlaments un Padome (Mobilitātes pakotne), no C-541/20 līdz C-555/20, EU:C:2024:818, 364. punkts).

33 Tiesa, piemēram, jau ir atzinusi, ka brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver situāciju, kad vienas dalībvalsts pilsonis iegādājas citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības kapitāla daļas, kuras dod tam iespēju īstenot ietekmi uz šīs sabiedrības lēmumiem un noteikt tās darbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *AGET Iraklis*, C-201/15, EU:C:2016:972, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka 2022. gada 26. maija rīkojuma izdošanas brīdī 49,96 % *VTM* – kas reģistrēta Lietuvā un pastāvīgi un ilgstoši īsteno izglītības programmas – kapitāla daļu piederēja konkrēti Somijas pilsonei un 25,02 % – Dānijas pilsonei; tas šo valstu pilsonēm principā varēja piešķirt zināmu ietekmi uz šīs izglītības iestādes lēmumiem un darbību (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2008. gada 22. decembris, *Truck Center*, C-282/07, EU:C:2008:762, 28. un 29. punkts).

35 No tā izriet, ka LESD 49. pants var attiekties uz pamatlietā aplūkoto situāciju ar nosacījumu, ka atbilstoši šī sprieduma 31. punktā minētajai judikatūrai tiek konstatēts, ka *VTM* faktiski veic saimniecisko darbību, izmantojot tās uzņēmumu, kas atrodas Lietuvā.

36 Tomēr, lai gan iesniedzējtiesa jautā vienīgi par LESD 49. panta interpretāciju, Nīderlandes valdība uzskata, ka pamatlietā aplūkotā situācija jāizvērtē no LESD 45. panta skatpunkta, jo prasība par lietuviešu valodas prasmi izvirzīta *VTM* personālam.

37 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi ka gadījumā, kad valsts pasākums vienlaikus skar vairākas pamatbrīvības, Tiesa to principā izvērtē tikai no vienas minētās pamatbrīvības skatpunkta, ja konkrētās lietas apstākļos pārējās izrādās gluži otršķirīgas salīdzinājumā ar pirmo un var tai tikt piesaistītas. Lai noteiktu dominējošo pamatbrīvību, jāņem vērā attiecīgā tiesiskā regulējuma priekšmets, kā arī attiecīgā gadījumā no pamatlietas izrietošie faktiskie apstākļi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 11. jūnijs, KOB, C-206/19, EU:C:2020:463, 23. un 25. punkts, kā arī 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 50. un 51. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

38 Turklāt Tiesa ir konstatējusi – lai gan ir atzīts, ka LESD 45. pantā paredzētās tiesības uz brīvu pārvietošanos ir darba ņēmējiem, minētā panta formulējumā nav nekādas norādes, ka uz šīm tiesībām nevar atsaukties citas personas, it īpaši – darba devēji. Lai darba ņēmēju tiesības tikt pieņemtiem darbā un nodarbinātiem bez diskriminācijas būtu efektīvas un lietderīgas, tās noteikti jāpapildina darba devēju tiesībām tos pieņemt darbā, ievērojot noteikumus attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 7. maijs, *Clean Car Autoservice*, C-350/96, EU:C:1998:205, 19. un 20. punkts, kā arī 2012. gada 13. decembris, *Caves Krier Frères*, C-379/11, EU:C:2012:798, 28. punkts).

39 Lai gan tas ir tā, papildus faktam, ka prasību pamatlietā *VTM* cēlusi pēc savas iniciatīvas, no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet un Tiesai iesniegtajos apsvērumos nav apšaubīts, ka 2022. gada 26. maija rīkojums, uz kuru attiecas šī prasība, bija adresēts nevis attiecīgajiem 18 personāla locekļiem, bet pašai *VTM*, jo *VKI* tai pārmeta, ka tā nav izpildījusi savu pienākumu garantēt, ka tās personāls atbilst valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajai prasībai par lietuviešu valodas prasmi. Saskaņā ar šo tiesisko regulējumu atļaujas īstenot ārvalstu un starptautisko organizāciju izglītības programmas turētājam citastarp ir pienākums garantēt oficiālās valodas prasmes atbilstību izglītības un zinātnes ministra apstiprinātajām vispārējām programmām, kā arī pedagogu un izglītības atbalsta speciālistu iegūtās izglītības un kvalifikācijas atbilstību izglītības programmā noteiktajām prasībām, ievērot Izglītības likuma un citu tiesību aktu prasības un pēc uzraudzības iestādes pieprasījuma iesniegt dokumentus un datus, kas saistīti ar izglītības programmas īstenošanu, un ļaut tos pārbaudīt.

40 Visbeidzot, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav minēts, ka *VTM* iesniedzējtiesā būtu atsaukusies uz savām tiesībām, kas tai ļauj tās darbiniekus pieņemt darbā, ievērojot noteikumus attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību.

41 Tādējādi, ņemot vērā gan pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma, gan pamatlietas priekšmetu, tā jāvērtē no LESD 49. panta skatpunkta.

42 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka augstākās izglītības mācību kursu organizēšana par atlīdzību ir saimnieciskā darbība, kas ietilpst LESD trešās daļas IV sadaļas 2. nodaļas "Tiesības veikt uzņēmējdarbību" piemērošanas jomā, ja vienas dalībvalsts pilsonis pastāvīgi un ilgstoši veic šo darbību citā dalībvalstī, izmantojot galveno vai pakārtoto uzņēmumu pēdējā minētajā dalībvalstī (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tā kā pedagoģiskās darbības kvalifikācija par saimniecisko darbību ir atkarīga no tā, vai mācību kursi tiek piedāvāti par atlīdzību, nevis no izglītības pakāpes, ar kuru tie saistīti, šī judikatūra pēc analoģijas attiecināma uz tādu pamatizglītības pirmā un otrā posma un vidējās izglītības kursu organizēšanu par atlīdzību, ko veic privāta izglītības iestāde, kura reģistrēta vienā dalībvalstī un kuras kapitāla daļas pieder arī citas dalībvalsts pilsonim, dodot tam iespēju īstenot zināmu ietekmi uz šīs izglītības iestādes lēmumiem un noteikt tās darbību.

43 Tātad šajā gadījumā iesniedzējtiesai jāizvērtē, vai izglītības programmas, ko īsteno *VTM*, tiek organizētas par atlīdzību.

44 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild – LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecināms uz tādas privātas izglītības iestādes situāciju, kura reģistrēta vienā dalībvalstī un kuras kapitāla daļas pieder arī citas dalībvalsts pilsonim, dodot tam iespēju īstenot zināmu ietekmi uz šīs izglītības iestādes lēmumiem un noteikt tās darbību, gadījumā, kad šī iestāde dalībvalstī, kurā tā reģistrēta, par atlīdzību īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas.

Par otro jautājumu

45 Iesākumā jānorāda, ka Lietuvas tiesību aktos privātajām izglītības iestādēm noteikts pienākums pārbaudīt, vai to pedagogiem un administratīvā personāla locekļiem, kuri regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, ir otrajai kategorijai atbilstoša lietuviešu valodas

prasme, proti, šīs personas spēj citastarp saprast runātus un rakstītus tekstus par pazīstamiem tematiem, runāt par dažādiem tematiem, kas saistīti ar ikdienas dzīvi un darbu, kā arī veidot vienkāršus, saskaņotus tekstus par pazīstamiem tematiem.

46 Tādējādi, uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru privātai izglītības iestādei, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir pienākums pārbaudīt, vai tās pedagogi un administratīvā personāla locekļi, kas regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, izpilda prasību par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī.

Par LESD 49. pantā garantētās brīvības ierobežojuma pastāvēšanu

47 Atbilstoši LESD 6. pantam Savienības kompetencē ir veikt darbības, lai atbalstītu, koordinētu vai papildinātu dalībvalstu darbības tostarp izglītības jomā. Lai gan Savienības tiesības neskar šo dalībvalstu kompetenci attiecībā uz, pirmkārt, mācību saturu un izglītības sistēmas organizāciju, kā arī to kultūru un valodu dažādību un, otrkārt, arodmācību saturu un organizāciju, kā izriet no LESD 165. panta 1. punkta un 166. panta 1. punkta, tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm jāievēro Savienības tiesības, tostarp tiesību normas par brīvību veikt uzņēmējdarbību (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 58. un 59. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

48 Šajā ziņā LESD 49. panta pirmajā daļā noteikts, ka, ievērojot LESD trešās daļas IV sadaļas 2. nodaļā ietvertās tiesību normas, ir aizliegti ierobežojumi kādas dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī. Par brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumiem uzskatāmi visi pasākumi, kas aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu LESD 49. pantā garantētās brīvības izmantošanu (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 60. un 61. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

49 Šajā gadījumā, lai gan ir taisnība, ka citu dalībvalstu, kas nav Lietuvas Republika, pilsoņi var veikt uzņēmējdarbību tās teritorijā un privātā izglītības iestādē īstenot izglītības programmas valodā, kura nav lietuviešu valoda, šāda iespēja principā pastāv tikai, ja tiek ievērota spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā paredzētā valodas prasība. Piemēram, tieši šīs prasības neievērošanas dēļ *VKI* ar 2022. gada 26. maija rīkojumu noteica pienākumu *VTM* pierādīt, ka tās pedagogiem un administratīvā personāla locekļiem, kuri regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, ir otrajai kategorijai atbilstoša lietuviešu valodas prasme.

50 Pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums, ņemot vērā apgrūtinājumu, ko tas var radīt attiecībā uz pienācīgi kvalificēta personāla pieņemšanu darbā, var padarīt citu dalībvalstu pilsoņiem mazāk pievilcīgu tādas izglītības iestādes izveidi un darbības nodrošināšanu Lietuvā, kuras mērķis ir piedāvāt izglītības programmas valodā, kas nav lietuviešu valoda; tas uzskatāms par brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu.

Par LESD 49. pantā garantētās brīvības ierobežojuma attaisnojumu

51 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums var tikt pieļauts tikai ar nosacījumu, ka, pirmām kārtām, to attaisno primārs vispārējo interešu apsvērums, un, otrām kārtām, tas atbilst samērīguma principam; tas nozīmē, ka ierobežojumam jābūt piemērotam, lai

saskanīgi un sistemātiski nodrošinātu izvirzītā mērķa īstenošanu, un tas nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, kā arī būt nesamērīgs attiecībā pret šo mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 65. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

52 Šajā gadījumā, runājot par primāra vispārējo interešu apsvēruma pastāvēšanu, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums acīmredzami paredzēts Lietuvas Republikas oficiālās valodas aizsardzībai un lietojuma veicināšanai; tas uzskatāms par leģitīmu mērķi, kas principā var attaisnot Savienības tiesībās paredzēto pamatbrīvību ierobežojumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 67.–70. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

53 Kā norādīts LES 3. panta 3. punkta ceturtajā daļā, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 22. pantā, Savienība respektē tās kultūru un valodu daudzveidību, un atbilstoši LES 4. panta 2. punktam Savienība respektē arī tās dalībvalstu nacionālo identitāti, un pie tā pieder arī attiecīgās dalībvalsts oficiālās valodas aizsardzība (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 68. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

54 Attiecībā uz jautājumu – vai pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ir piemērots, lai nodrošinātu lietuviešu valodas aizsardzības un lietojuma veicināšanas leģitīmā mērķa īstenošanu, vai tas nepārsniedz to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai, un vai tas nav nesamērīgs attiecībā pret šo mērķi – tas, vai un ciktāl šāds tiesiskais regulējums atbilst šiem nosacījumiem, kā pēdējai instancei jānosaka iesniedzējtiesai, jo izvērtēt pamatlietas faktus un interpretēt valsts tiesisko regulējumu ir vienīgi tās kompetencē (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 72. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

55 Tomēr Tiesas – kurai jādod iesniedzējtiesai noderīga atbilde – kompetencē ir sniegt iesniedzējtiesai no pamatlietas materiāliem, kā arī no tai iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem izrietošas norādes, kas ļautu iesniedzējtiesai pieņemt nolēmumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 73. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

56 Šajā ziņā jākonstatē, pirmkārt, ka tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais acīmredzami ir piemērots, lai nodrošinātu šīs dalībvalsts oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšanas mērķa īstenošanu. Šāds tiesiskais regulējums veicina to, ka personas, uz kurām attiecas šī valodas prasība, lieto šo valodu attiecībās ar skolēniem, skolēnu vecākiem un sabiedrību kopumā, kā konkrēti administratīvā personāla gadījumā – ar valsts administratīvajām iestādēm.

57 Protams, ka šis tiesiskais regulējums var tik uzskatīts par tādu, kas spēj nodrošināt šo mērķi, tikai tad, ja tas patiesi atbilst uzdevumam sasniegt šo mērķi un tiek piemērots saskanīgi un sistemātiski (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 75. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

58 Šķiet, ka šajā gadījumā tas tā ir, jo, kā izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums attiecas ne tikai uz visām izglītības iestādēm, kas atrodas Lietuvā, bet arī uz visiem šo iestāžu darbiniekiem, kuru darbs citastarp ietver regulāru saziņu ar citām personām un nepieciešamību aizpildīt oficiālas standarta veidlapas.

59 Otrkārt, runājot par pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma un konkrēti – tajā ietvertās valodas prasības nepieciešamību, jāatgādina, ka pasākumi, kas ierobežo kādu pamatbrīvību, nevar būt attaisnojami gadījumā, kad izvirzīto mērķi var sasniegt ar mazāk ierobežojošiem pasākumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 81. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

60 Šajā kontekstā – lai gan dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība to pasākumu izvēlē, ar kuriem varētu īstenot to oficiālās valodas aizsardzības politikas mērķi, jo šāda politika ir dalībvalstu nacionālās identitātes izpausme LES 4. panta 2. punkta izpratnē, šī rīcības brīvība nevar attaisnot to, ka tiek būtiski aizskartas tiesības, kas privātpersonām izriet no Līgumu normām, kurās nostiprinātas to pamatbrīvības (spriedums, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 83. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

61 Lai gan šajā gadījumā Lietuvas Republika, kā liecina tās tiesību akti, vēlas nodrošināt augstu savas oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšanas līmeni, nav konstatēts, kā norādīts ģenerāladvokāta secinājumu 54. punktā, ka mazāk ierobežojoši pasākumi par pamatlietā aplūkoto valodas prasību varētu nodrošināt līdzvērtīgu efektivitātes līmeni šāda mērķa sasniegšanā.

62 Tādējādi jāsecina, ka pamatlietā aplūkotā valodas prasība pati par sevi atbilst nepieciešamības nosacījumam.

63 Tomēr, izvērtējot šo nosacījumu, jāņem vērā arī valsts tiesiskajā regulējumā prasītā pierādīšanas kārtība, lai konstatētu, ka šī valodas prasība ir izpildīta.

64 Šajā ziņā, atbildot uz šī sprieduma 27. punktā minēto lūgumu sniegt informāciju, iesniedzējtiesa norādīja, ka valsts tiesiskajā regulējumā paredzēts – personai, kura vēlas pierādīt, ka tai ir vajadzīgais lietuviešu valodas prasmes līmenis, jāiesniedz sertifikāts, ko izsniegusi *Nacionalinė švietimo agentūra* (Valsts izglītības aģentūra, Lietuva), balstoties uz Lietuvas teritorijā rīkotiem valodas testiem.

65 Sertifikāta iesniegšana, protams, var būt kritērijs, kas ļauj novērtēt vajadzīgo valodas prasmi (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 5. februāris, Komisija/Beļģija, C-317/14, EU:C:2015:63, 27. punkts). Tomēr tas, ka pretendentam uz darbu privātā izglītības iestādē nav iespējams sniegt pierādījumu, ka tas izpilda izvirzīto valodas prasību, citādi, kā tikai iegūstot tādu sertifikātu kā Lietuvas tiesiskajā regulējumā prasītais, acīmredzami pārsniedz to, kas nepieciešams leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo šādi ir pilnīgi izslēgta iespēja ņemt vērā prasmes pakāpi, kādu ļautu prezumēt citā dalībvalstī iegūts sertifikāts vai diploms attiecībā uz tā īpašnieku, ievērojot tā mācību kursa raksturu un ilgumu, kura apguvi tas apliecina (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 5. februāris, Komisija/Beļģija, C-317/14, EU:C:2015:63, 29. punkts).

66 Šādos apstākļos tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, kurš personām, uz ko tas attiecas, nosaka pienākumu – lai pierādītu, ka tām ir vajadzīgais oficiālās valodas prasmes līmenis, – iesniegt sertifikātu, kuru izsniegusi attiecīgās dalībvalsts aģentūra, balstoties uz tās teritorijā rīkotiem valodas testiem, acīmredzami pārsniedz to, kas nepieciešams tā leģitīmā mērķa sasniegšanai, bet tas jāpārbauda iesniedzējtiesai.

67 Treškārt, attiecībā uz aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma samērīgumu šaurā izpratnē, jāatgādina, ka tāds vispārējo interešu mērķis kā oficiālās valodas aizsardzība un lietojuma veicināšana valsts pasākumā nevar tikt izvirzīts, neņemot vērā, ka tas jāsaskaņo ar Līgumos formulētajām pamattiesībām un principiem, kurus skar šis pasākums, līdzsvaroti izsverot šo vispārējo interešu

mērķi, no vienas puses, un aplūkotās tiesības un principus, no otras puses, lai nodrošinātu, ka minētā pasākuma radītās neērtības nav pārmērīgas salīdzinājumā ar minētajiem mērķiem (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2025. gada 18. decembris, *Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge*, C-417/23, EU:C:2025:1017, 168. punkts).

68 Tādējādi gadījumā, kad dalībvalsts savas valsts valodas aizsardzības un lietojuma veicināšanas mērķim vēlas noteikt valodas prasību pedagogiem un noteiktiem privāto izglītības iestāžu administratīvā personāla locekļiem, tai līdzsvaroti jāizsver šis vispārējo interešu mērķis un tiesības, kas izriet no LESD 49. panta. Šāda līdzsvarota izsvēršana būtu īstenota, piemēram, ja valsts tiesiskajā regulējumā būtu paredzēta iespēja oficiālās valodas prasmes līmeņa atbilstību panākt pakāpeniski pēc pieņemšanas darbā, atvieglojumi attiecībā uz vajadzīgo prasmes līmeni atkarībā no nodarbinātības ilguma vai arī tāda atbrīvojuma no šīs valodas prasības ieviešana, kuru attaisnotu atbilstoši apstākļi, tostarp gadījumā, kad uz vakanci nav pieteicies neviens pilnībā kvalificēts kandidāts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, Cilevičs u.c., C-391/20, EU:C:2022:638, 84. un 85. punkts).

69 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietā aplūkotā valodas prasība ir izvirzīta visiem privātā izglītības iestādē nodarbinātiem pedagogiem un administratīvā personāla locekļiem, kuri regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvām iestādēm, kopš darba uzsākšanas un neatkarīgi no to darba līguma ilguma.

70 No tā izriet, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums, šķiet, neatbilst samērīguma principam šaurā izpratnē tādā ziņā, ka tas acīmredzami ir nesamērīgs attiecībā pret izvirzīto mērķi, bet tas jāizvērtē iesniedzējtiesai.

71 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild – LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam nav pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru privātai izglītības iestādei, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir pienākums pārbaudīt, vai tās pedagogi un administratīvā personāla locekļi, kas regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, izpilda prasību par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī, ar nosacījumu, ka šo tiesisko regulējumu attaisno mērķis – minētās oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšana – un ka tas ir no šī mērķa īstenošanas viedokļa nepieciešams un samērīgs. Šis nosacījums nav izpildīts gadījumā, kad minētais tiesiskais regulējums bez iespējas paredzēt izņēmumus vai atvieglojumus piemērojams visām personām, uz kurām tas attiecas, un nosaka tām pienākumu – lai pierādītu, ka tām ir vajadzīgais oficiālās valodas prasmes līmenis, – iesniegt sertifikātu, ko izsniegusi attiecīgās dalībvalsts aģentūra, balstoties uz tās teritorijā rīkotiem valodas testiem.

Par trešo jautājumu

72 Uzdodot trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2005/36 53. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas privātas izglītības iestādes pedagogiem, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir noteikta prasība par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī.

73 Jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/36 2. panta 1. punkta pirmo daļu šī direktīva attiecas uz visiem dalībvalstu pilsoņiem, kuri vēlas veikt darbību reglamentētā profesijā dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņi ieguvuši profesionālo kvalifikāciju.

74 Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas 53. panta 1. punktu profesionāļiem, uz kuriem attiecas profesionālo kvalifikāciju atzīšana, ir to valodu zināšanas, kuras nepieciešamas darbības veikšanai attiecīgajā profesijā uzņēmējā dalībvalstī.

75 Tādējādi šajā gadījumā iesniedzējtiesai, lai pārbaudītu, vai pamatlietā aplūkotā situācija ietilpst Direktīvas 2005/36 53. panta 1. punkta piemērošanas jomā, vispirms jānoskaidro, vai tie *VTM* pedagogi, kuri nav Lietuvas pilsoņi, profesionālās kvalifikācijas ieguvuši citās dalībvalstīs, nevis Lietuvas Republikā, un pēdējā minētajā dalībvalstī šīs profesionālās kvalifikācijas ir atzītas.

76 Ievērojot šo apsvērumu, jāuzskata, ka, ņemot vērā izglītības nozīmi tādas politikas īstenošanā, kuras mērķis ir dalībvalsts valodas aizsardzība un lietojuma veicināšana, un, tā kā pedagogiem ir būtiska loma ne vien tāpēc, ka tie nodrošina mācību procesu, bet arī to dalības skolas ikdienas dzīvē un privileģēto attiecību dēļ, kuras tie uztur ar saviem skolēniem, prasība par tās dalībvalsts oficiālās valodas prasmi, kurā tie veic darbību savā profesijā, var tikt uztverta kā nosacījums, kas atbilst darbības veikšanai to profesijā nepieciešamajām valodu zināšanām Direktīvas 2005/36 53. panta 1. punkta izpratnē (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1989. gada 28. novembris, *Groener*, C-379/87, EU:C:1989:599, 19.–21. punkts).

77 Tomēr jāņem vērā, ka Direktīva 2005/36 jāinterpretē Savienības tiesībās, konkrēti tās LESD 49. pantā, garantēto pamatbrīvību gaismā, gadījumā, kad, kā tas ir pamatlietā, dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tās teritorijā reģistrētajām izglītības iestādēm noteikts pienākums garantēt, lai to pedagogi atbilstu noteiktai valodas prasībai.

78 Tādējādi šāda tiesiskā regulējuma atbilstība Direktīvas 2005/36 53. panta 1. punktam, to lasot LESD 49. panta gaismā, jāizvērtē saskaņā ar tiem pašiem šī sprieduma 51.–68. pantā minētajiem kritērijiem, kuri piemērojami, izvērtējot šī tiesiskā regulējuma atbilstību LESD 49. pantam; tas nozīmē, ka jāpārbauda, vai minēto tiesisko regulējumu attaisno mērķis – aplūkotās dalībvalsts oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšana – un vai tas ir no šī mērķa īstenošanas viedokļa nepieciešams un samērīgs.

79 Lai būtu apskatīti visi aspekti, jānorāda – Direktīvas 2005/36 53. panta 3. punktā paredzēts, ka kontroles, lai pārbaudītu 1. punktā formulētā pienākuma izpildi, var piemērot arī attiecībā uz citām profesijām, nevis tām, kuras skar pacientu drošību, ja ir "nopietnas un konkrētas šaubas" par profesionāļa pietiekamām valodas zināšanām attiecībā uz profesionālajām darbībām, ko šis profesionālis plāno veikt.

80 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu jāatbild – Direktīvas 2005/36 53. panta 1. punkts, to lasot LESD 49. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas privātas izglītības iestādes pedagogiem, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir noteikta prasība par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī, ar nosacījumu, ka šo tiesisko regulējumu attaisno mērķis – minētās oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšana – un ka tas ir no šī mērķa īstenošanas viedokļa nepieciešams un samērīgs. Šis nosacījums nav izpildīts gadījumā, kad minētais tiesiskais regulējums bez iespējas paredzēt izņēmumus vai atvieglojumus piemērojams visām personām, uz

kurām tas attiecas, un nosaka tām pienākumu – lai pierādītu, ka tām ir vajadzīgais oficiālās valodas prasmes līmenis, – iesniegt sertifikātu, ko izsniegusi attiecīgās dalībvalsts aģentūra, balstoties uz tās teritorijā rīkotiem valodas testiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

81 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecināms uz tādas privātas izglītības iestādes situāciju, kura reģistrēta vienā dalībvalstī un kuras kapitāla daļas pieder arī citas dalībvalsts pilsonim, dodot tam iespēju īstenot zināmu ietekmi uz šīs izglītības iestādes lēmumiem un noteikt tās darbību, gadījumā, kad šī iestāde dalībvalstī, kur tā reģistrēta, par atlīdzību īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas.

2) LESD 49. pants jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam nav pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru privātai izglītības iestādei, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir pienākums pārbaudīt, vai tās pedagogi un administratīvā personāla locekļi, kas regulāri sazinās ar sabiedrību un administratīvajām iestādēm, izpilda prasību par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī, ar nosacījumu, ka šo tiesisko regulējumu attaisno mērķis – minētās oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšana – un ka tas ir no šī mērķa īstenošanas viedokļa nepieciešams un samērīgs. Šis nosacījums nav izpildīts gadījumā, kad minētais tiesiskais regulējums bez iespējas paredzēt izņēmumus vai atvieglojumus piemērojams visām personām, uz kurām tas attiecas, un nosaka tām pienākumu – lai pierādītu, ka tām ir vajadzīgais oficiālās valodas prasmes līmenis, – iesniegt sertifikātu, ko izsniegusi attiecīgās dalībvalsts aģentūra, balstoties uz tās teritorijā rīkotiem valodas testiem.

3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 20. novembra Direktīvu 2013/55/ES, 53. panta 1. punkts, to lasot LESD 49. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka situācijā, kas ietilpst tā piemērošanas jomā, tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru tādas privātas izglītības iestādes pedagogiem, kas valodā, kura nav šīs dalībvalsts oficiālā valoda, īsteno starptautisku vidējās izglītības programmu, kā arī starptautiskā bakalaurāta sākumposma un vidējā posma izglītības programmas, ir noteikta prasība par šīs oficiālās valodas prasmi vidējā līmenī, ar nosacījumu, ka šo tiesisko regulējumu attaisno mērķis – minētās oficiālās valodas aizsardzības un lietojuma veicināšana – un ka tas ir no šī mērķa īstenošanas viedokļa nepieciešams un samērīgs. Šis nosacījums nav izpildīts gadījumā, kad minētais tiesiskais regulējums bez iespējas paredzēt izņēmumus vai atvieglojumus piemērojams visām personām, uz kurām tas attiecas, un nosaka tām

pienākumu – lai pierādītu, ka tām ir vajadzīgais oficiālās valodas prasmes līmenis, – iesniegt sertifikātu, ko izsniegusi attiecīgās dalībvalsts aģentūra, balstoties uz tās teritorijā rīkotiem valodas testiem.

[Paraksti]